

Prof. dr hab. Wiesław Osiński
Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa
im. Jana Amosa Komeńskiego
w Lesznie

Recenzja pracy doktorskiej przygotowanej przez Van Han Pham pt.: Physical education with "Brainballs" to improve English, math skills, motor skills and physical fitness in 7- years-old pupils in Vietnam / Wychowanie fizyczne z zastosowaniem "Brainballs" w nauczaniu języka angielskiego, umiejętności matematycznych, umiejętności ruchowych oraz sprawności fizycznej wśród 7-letnich uczniów z Wietnamu/

Praca doktorska prowadzona na Wydziale Wychowania Fizycznego i Sportu AWF we Wrocławiu

Promotor: prof. dr hab. Michał Bronikowski, AWF w Poznaniu

Promotor pomocniczy: dr Sawa Wawrzyniak, AWF we Wrocławiu

Problematyka pracy doktorskiej podjętej przez Van Han Pham ,doktoranta pochodzącego z Wietnamu, interesująco wpisuje się we wcześniejsze poszukiwanie nowatorskich rozwiązań dydaktycznych w zakresie szkolnego wychowania fizycznego prowadzonych od kilkunastu lat pod kierunkiem profesora Andrzeja Rokity w AWF we Wrocławiu / Eduballs oraz Brainballs /. Z całą pewnością wzajemne kontakty z mało znanym systemem edukacji realizowanym na gruncie wychowania fizycznego w odległym Wietnamie wnosić mogą ciekawe refleksje, inspiracje i rozwiązania do metodyki wychowania fizycznego w Polsce. Promotorstwa pracy podjął się prof. dr hab. Michał Bronikowski z AWF w Poznaniu, co wskazuje, że idee i pomysły rodzące się na gruncie polskim wpierw w AWF we Wrocławiu istotnie promieniują również na inne ośrodki akademickie.

Dysertacja doktorska obejmuje łącznie z załącznikami 175 stron. Układ pracy jest typowy dla opracowań o charakterze empirycznym. Z tego punktu widzenia praca doktorska zawiera wszystkie niezbędne elementy.

W rozdziale wprowadzającym omówiono kolejno: a/ znaczenie aktywności fizycznej i ćwiczeń ruchowych w rozwoju dzieci, b/ psychiczne i fizjologiczne charakterystyki dzieci w wieku wczesnoszkolnym, c/ czynniki wpływające na fizyczny i poznawczy rozwój dzieci w wieku wczesnoszkolnym, d/ wychowanie fizyczne, matematyka i język angielski w systemie szkolnym w Wietnamie, e/ ideę integracji różnych przedmiotów w wychowaniu fizycznym. Ten rozdział wprowadzający został zaprezentowany dostatecznie obszernie, ujmując wszystkie istotne z punktu widzenia problematyki pracy elementy oraz został opracowany w oparciu o wszechstronną analizę współczesnego piśmiennictwa.

Natomiast cele pracy / ang. purpose of study/ przedstawiono w jednym krótkim zdaniu, w którym wskazano, że celem badań była ocena znaczenia programu Brainballs w szkolnym wychowaniu fizycznym i jego wpływ na poziom w zakresie języka angielskiego, umiejętności matematyczne, umiejętności ruchowe oraz sprawność fizyczną dzieci w wieku 7 lat z Wietnamu. Uważam, że cele badań powinny być w pracy bardziej uszczegółowione i przedstawione w kolejnych punktach.

Następnie przedstawiono w pracy trzy główne pytania badawcze/ research questions/, spośród których za najważniejsze uznaję pytanie drugie: " Czy wprowadzenie Brainballs, jako interwencję pedagogiczną , przyniesie lepszy efekt u 7- letnich uczniów w zakresie poziomu języka angielskiego i umiejętności matematycznych oraz umiejętności ruchowych i sprawności fizycznej aniżeli prowadzenie tradycyjnych lekcji , zgodnie z programem edukacyjnym realizowanym w Wietnamie? W pytaniu 1. oraz 2. przyjęto implicite, że odpowiedź winna dotyczyć ogółu 7- letnich dziewcząt i chłopców z Wietnamu. Sądzę, że w tym miejscu należało być bardziej ostrożnym. Na przykładzie bowiem badań prowadzonych wśród 27 uczniów grupy kontrolnej oraz 28 uczniów z grupy eksperymentalnej można jedynie wnioskować o efektach stosowania Brainballs wśród wybranych do eksperymentu dzieci , to jest z elementarnej szkoły Long Xuyen Global International School z An Giang Province.

Prowadzony przez doktoranta eksperyment pedagogiczny jest metodą naukowego badania określonego wycinka rzeczywistości, która wymaga wyjątkowo rygorystycznego przestrzegania szeregu warunków metodologicznych. Przyjęcie procedury badawczej przynależnej eksperymentowi skłaniać powinno do skrupulatnego wysunięcia adekwatnych hipotez badawczych, których umiejętne sprecyzowanie winno umożliwić rozeznanie podstawowych mechanizmów przyczynowo- skutkowych danego

zjawiska. Niestety w pracy zrezygnowano z przyjęcia stosownych hipotez, których umiejętne przyjęcie uznaje się za warunek poprawnej realizacji eksperymentu pedagogicznego.

Ogółem w badaniach dokonano analizy wyników 55 uczniów, tj. 23 chłopców i 32 dziewczynek w wieku 7 lat. Eksperyment pedagogiczny- jak wspomniano- prowadzono w szkole podstawowej An Giang Province. W grupie eksperymentalnej było 28 uczniów / 12 chłopców oraz 16 dziewcząt/, a w grupie kontrolnej było 27 uczniów / 11 chłopców i 16 dziewcząt/. W obu grupach proces nauczania bazował na programie przyjętym przez Wietnamskie Ministerstwo Edukacji. W obu grupach wychowanie fizyczne było prowadzone dwa razy w tygodniu przez 35 minut przez tego samego nauczyciela specjalnie przeszkolonego wcześniej w AWF we Wrocławiu. Przy czym w grupie kontrolnej prowadzono zajęcia zgodnie z tradycyjnym programem wychowania fizycznego realizowanym w Wietnamie / to jest bez wykorzystywania Brainballs/. Natomiast w programie grupy eksperymentalnej w szczególności uwzględniono specjalne gry i ćwiczenia oraz zadania, w których używano jako ważne elementy piłki edukacyjne Brainballs. W ten sposób zmierzano do bezpośredniej integracji nauczania matematyki oraz języka angielskiego w ramach realizacji wychowania fizycznego. W moim przekonaniu to co autor uznaje za "physical education with Brainballs" wyjątkowo dobrze i całościowo wpisuje się w system edukacji zintegrowanej. W ramach tego, co przyjęto nazywać wychowaniem fizycznym, uczeń zapoznaje się ze światem dającym się w pewnej mierze opisać literami i cyframi, rozpoznaje różnorodne znaki/ symbole, uczy się rozróżniać samogłoski i spółgłoski, poznaje na czym polega istota logicznego myślenia, zaznajamia się z fascynującym światem kolorów, wreszcie rozwija wrażliwość społeczną i istotę bogactwa wynikającą z interakcji społecznych.

W ocenie efektów eksperymentu pedagogicznego uwzględniono specjalne testy poziomu języka angielskiego oraz umiejętności matematycznych, które zostały zaaprobowane przez zespół ekspertów z Wietnamu. Z kolei do oceny poziomu sprawności fizycznej wykorzystano Międzynarodowy Test Sprawności Fizycznej opisany w Polsce między innymi przez Pilicza i wsp. /2004/. W badaniach uwzględniono również ocenę podstawowych umiejętności ruchowych / fundamental motor skills/, gdzie posłużono się Testem of Gross Motor Development- drugie wydanie / TGM-2/.

W badaniach jako zmienną zależną przyjęto procedurę wykorzystania Brainballs obejmującą program zadań, ćwiczeń oraz wielostronnej aktywności z

wykorzystaniem 100 specjalnie zaprojektowanych piłek edukacyjnych. Realizowany program był wcześniej opracowany i sprawdzony w Zakładzie Zespołowych Gier Sportowych AWF we Wrocławiu. Spełniony został w pracy metodologiczny wymóg możliwości replikacji badań przez innych badaczy. Na rycinie 8. przejrzysto przedstawiono schemat realizacji eksperymentu. Widoczne jest jak obszerny był obszar badań i z pewnością realizacja tak złożonego eksperymentu pedagogicznego, wykonanie wszystkich elementów programu oraz przeprowadzenie testów kontrolnych wymagały dużego wysiłku i znacznej sprawności organizacyjnej. W analizie statystycznej wykorzystano podstawowe metody, m.in. analizę wariancji ANOVA oraz test Newmana-Kulsas post hoc test. Najobszerniejszy jest w pracy rozdział "Wyniki badań" / s. 56-101/, gdzie rezultaty analiz przedstawiono w czterech kolejnych podrozdziałach.

W "Dyskusji" podjęto się oceny i interpretacji uzyskanych wyników. Szkoda, że w tym rozdziale nie można było dokonać ustosunkowania się do zwykle przyjmowanych w eksperymencie pedagogicznym hipotez. Doktorant próbuje tu wyciągać wnioski teoretyczne, metodologiczne i praktyczne oraz komentuje uzyskane wyniki własne w świetle dotychczas istniejącej wiedzy. Wskazuje też jakie wnioski i implikacje teoretyczne wynikają z prowadzonych badań. Dostatecznie wszechstronnie są tu cytowane wcześniejsze badania innych autorów nad zbliżonymi zagadnieniami.

Wnioski z badań ujęto w trzech punktach. Wykazano, że 20-tygodniowy eksperyment pedagogiczny był wystarczający do zaobserwowania pewnych niewielkich różnic między grupą eksperymentalną i kontrolną w zakresie rozwoju sprawności fizycznej. Większe pozytywne różnice między grupami obserwowano na przestrzeni jednego roku szkolnego / ang. long term positive effect/. Uczniowie z grupy eksperymentalnej w stosunku do grupy kontrolnej znacząco bardziej poprawili wyniki w zakresie: czasu biegu 50 metrów, głębokości skłonu w przód / ang. toe touch/, skoku w dal z miejsca, czasu biegu wahadłowego 4x 10 metrów oraz w sile ręki. W tym miejscu nasuwa się pytanie o mechanizm przyczynowo- skutkowy, który spowodował, że w zakresie wyżej wymienionych elementów sprawności fizycznej większy postęp obserwowano w grupie, która realizowała program Brainballs, przede wszystkim nastawiony na rozwój umiejętności matematycznych oraz w zakresie języka angielskiego/?/.

Z kolei analiza zmian umiejętności matematycznych oraz języka angielskiego nie wykazała, aby 20-tygodniowa interwencja, w postaci realizowanej przez

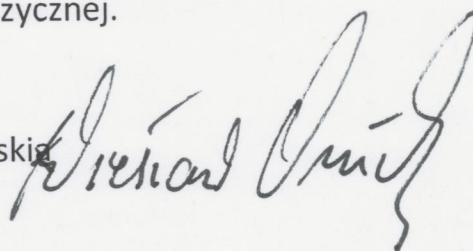
eksperyment, wywołała różnice między grupami. Tutaj jedna również doszukano się pewnych różnic między grupami po okresie jednego roku szkolnego. Uczniowie grupy eksperymentalnej bardziej znacząco poprawili poziom umiejętności matematycznych i w zakresie języka angielskiego. Wskazuje to na odległy efekt/ ang. long term positive effect/ użycia Brainballs w procesie wychowania fizycznego.

W realizowanych badaniach nie zaobserwowano różnic w przyswajaniu umiejętności w zakresie języka angielskiego, umiejętności matematycznych oraz motorycznych i w poziomie sprawności fizycznej w zależności od płci badanych 7- latków. Wnioski zakończono stwierdzeniem, że istnieją podstawy do pomyślnego rokowania dotyczącego użycia Brainballs dla poprawy możliwości motorycznych oraz osiągnięć umysłowych dzieci przedszkolnych i w wieku szkolnym.

Konkluzja

Po zapoznaniu się z przygotowaną przez doktoranta Van Han Pham pracą doktorską pt.: Physical education with " Brainballs" to improve English, math skills , motor skills and physical fitness in 7- years- old pupils in Vietnam", stwierdzam, że spełnia ona warunki określone w art..186 oraz art.. 187 Ustawy Prawo o Szkolnictwie Wyższym i Nauce, /Dz.U. 2021, poz. 478, zgodnie z Obwieszczeniem Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 1 marca 2021 r. dla nadania stopnia naukowego doktora nauk o kulturze fizycznej. Rozprawa doktorska wskazuje na zadowalającą wiedzę teoretyczną kandydata w zakresie nauk o kulturze fizycznej oraz na umiejętność samodzielnego prowadzenia pracy naukowej. Przedmiotem rozprawy doktorskiej jest rozwiązanie istotnego poznawczo i praktycznie problemu naukowego, tj. wykorzystania prototypowych piłek Brainballs dla zwiększenia efektywności aktywizacji 7- letnich dzieci wietnamskich w rozwijaniu umiejętności w zakresie języka angielskiego, umiejętności matematycznych oraz umiejętności motorycznych i w kształceniu sprawności fizycznej.

Prof..dr hab. Wiesław Osiński

Poznań, 1 czerwca 2022 roku